Yttrande över promemorian Följdändringar till ny förvaltningslag (Ds 2017:42)

6

LS 2017-1230

Landstingsrådsberedningen

SKRIVELSE
2017-11-29

LS 2017-1230

Landstingsstyrelsen

Yttrande över promemorian Följdändringar till ny förvaltningslag (Ds 2017:42)

Föredragande landstingsråd: Irene Svenonius

Ärendebeskrivning

Justitiedepartementet har genom remiss bjudit in Stockholms läns landsting att lämna synpunkter på promemorian Följdändringar till ny förvaltningslag (Ds 2017:42).

Förslag till beslut

Landstingsrådsberedningen föreslår landstingsstyrelsen besluta

att avge yttrande till Justitiedepartementet över promemorian Följdändringar till ny förvaltningslag (Ds 2017:42) i enlighet med landstingsdirektörens förslag till yttrande

att justera beslutet omedelbart.

Landstingsrådsberedningens motivering

Med anledning av den nya förvaltningslagen som träder i kraft 1 juli 2018, föreslås i promemorian Följdändringar till ny förvaltningslag ett antal ändringar som Stockholms läns landsting har beretts tillfälle att yttra sig över.

Syftet med den nya förvaltningslagen är bland annat att stärka enskildas rättssäkerhet genom att modernisera reglerna. Den nya förvaltningslagen innehåller i allt väsentligt bestämmelser som helt eller delvis motsvarar bestämmelserna i den nu gällande förvaltningslagen (1986:223). Flera föreslagna bestämmelser innehåller dock vissa materiella ändringar.

Den aktuella promemorian innehåller förslag till följdändringar i befintliga lagar och förordningar med anledning av den nya förvaltningslagen. I första

hand handlar det om att uppdatera hänvisningar till bestämmelser i den nya förvaltningslagen. Dessutom lämnas några förslag till ändringar i ett antal specialförfattningar som bedöms nödvändiga med anledning främst av att tillämpningsområdet för handläggningsreglerna i den nya förvaltningslagen utvidgas på olika sätt. Det rör sig bland annat om undantag från partsinsyn och kravet på kommunikation i upphandlingsärenden.

Flera förfaranderegler i nuvarande förvaltningslagen gäller i dag inte i upphandlingsärenden eftersom beslut som fattas i samband med upphandling inte anses innefatta myndighetsutövning mot någon enskild. Mot bakgrund av att den nya lagen överger uttrycket myndighetsutövning föreslås i promemorian därför att det i upphandlingslagstiftningen införs bestämmelser som anger att upphandlande myndigheter och enheter vid upphandling inte ska tillämpa bestämmelserna i den nya förvaltningslagen om partsinsyn och kommunikation.

I utredningen anges att förslagen i promemorian är av mycket begränsad omfattning vad gäller inskränkningen av den kommunala självstyrelsen. Sammantaget bedömer utredningen också att effekterna för kommuner och landsting blir begränsade så att förslagen inte kräver kompensation i enlighet med den kommunala finansieringsprincipen.

Landstingsstyrelsen delar utredningens uppfattning att de angivna förslagen till följdändringar är nödvändiga mot bakgrund av beslutet om ny förvaltningslag och avger yttrande i enlighet med bilagt förslag.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 23 oktober 2017
Förslag till yttrande
Sammanfattning av promemorian Följdändringar till ny förvaltningslag (Ds 2017:42)

Irene Svenonius

Gustaf Drougge

Stockholms läns landsting

2017-10-23
LS 2017-1230

Landstingsstyrelsen
Landstingsstyrelsens förvaltning
SLL Juridik
Sara Olsson Aichele

Landstingsstyrelsen

Yttrande över promemorian Följdändringar till ny förvaltningslag (Ds 2017:42)

Ärendebeskrivning

Justitiedepartementet har genom remiss bjudit in Stockholms läns landsting att lämna synpunkter på promemorian Följdändringar till ny förvaltningslag (Ds 2017:42).

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 23 oktober 2017
Förslag till yttrande
Sammanfattning av promemorian Följdändringar till ny förvaltningslag (Ds 2017:42)

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslås besluta

att avge yttrande till Justitiedepartementet över promemorian Följdändringar till ny förvaltningslag (Ds 2017:42) i enlighet med landstingsdirektörens förslag till yttrande

att justera beslutet omedelbart.

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning
Justitiedepartementet har gett landstinget möjlighet att yttra sig över promemorian Följdändringar till ny förvaltningslag (Ds 2017:42). Landstinget instämmer i utredningens förslag att de följdändringar som

föreslås i befintliga lagar och förordningar är nödvändiga mot bakgrund av den nya förvaltningslag som träder i kraft den 1 juli 2018.

Bakgrund
Den 21 september 2017 beslutade riksdagen att anta regeringens förslag till ny förvaltningslag. Den nya lagen träder i kraft den 1 juli 2018.

Syfte med den nya förvaltningslagen är bl.a. att ytterligare stärka enskildas rättssäkerhet genom att reglerna i den nya lagen moderniseras. Förfarandet hos förvaltningsmyndigheterna regleras mer heltäckande än i dag och vissa allmänna förvaltningsrättsliga principer som utvecklats i praxis slås fast i nya bestämmelser. Den nya förvaltningslagen innehåller i allt väsentligt bestämmelser som helt eller delvis motsvarar bestämmelserna i den nu gällande förvaltningslagen (1986:223). Flera föreslagna bestämmelser innehåller dock vissa materiella ändringar. Till exempel utvidgas tillämpningsområdet för flera av förfarandereglerna, såsom bestämmelserna om muntlig handläggning (14 §), om parters rätt att få del av uppgifter (16 och 17 §§) och om motivering av beslut (20 §), genom att den nuvarande begränsningen till myndighetsutövning tas bort.

Den aktuella promemorian innehåller förslag till *följdändringar* i befintliga lagar och förordningar med anledning av den nya förvaltningslagen. I första hand handlar det om att hänvisningar till bestämmelser i den gällande förvaltningslagen i ett antal författningar anpassas till den numreringen av paragraferna i förslaget till ny förvaltningslag. Promemorian föreslår förändringar i totalt 333 författningar. Författningarna berör mest statliga myndigheter och i större utsträckning kommuner än landsting. Exempelvis kan nämnas att det inte skett några materiella ändringar i hälso- och sjukvårdslagen eller annan lagstiftning som berör sjukvården särskilt. Utöver detta föreslås i promemorian att uppräkningar i olika författningar till bestämmelser i förvaltningslagen kompletteras med hänvisningar till helt nya bestämmelser som finns i den nya förvaltningslagen. Detta gäller till exempel bestämmelserna om legalitet, objektivitet och proportionalitet (nya 5 §) och om dokumentation av beslut (nya 31 §). Dessutom lämnas några förslag till ändringar i ett antal specialförfattningar som bedöms nödvändiga med anledning främst av att tillämpningsområdet för handläggningsreglerna i den nya förvaltningslagen utvidgas på olika sätt. Det rör sig bland annat om undantag från partsinsyn och kravet på kommunikation i upphandlingsärenden.

Upphandling
Flera förfaranderegler i nuvarande förvaltningslagen (1986:223), som till exempel rätten för en part att ta del av uppgifter i ett ärende och myndigheternas skyldighet att kommunicera handlingar i ärenden, gäller i dag inte i upphandlingsärenden eftersom beslut som fattas i samband med upphandling inte anses innefatta myndighetsutövning mot någon enskild. Regeringen har inte haft för avsikt att förändra den nuvarande ordningen på upphandlingsområden i och med den nya förvaltningslagen. Mot bakgrund av att den nya lagen överger uttrycket myndighetsutövning föreslås i promemorian därför att det i upphandlingslagstiftningen[1] införs bestämmelser som anger att upphandlande myndigheter och enheter vid upphandling inte ska tillämpa bestämmelserna i den nya förvaltningslagen om partsinsyn och kommunikation.

Överväganden
I allt väsentligt innebär förslagen i promemorian att hänvisningar till den nuvarande förvaltningslagen i ett antal författningar anpassas till innehållet i den nya lagen. I stor utsträckning handlar det om rena följdändringar som inte innebär någon ändring i sak i förhållande till den nuvarande regleringen. I vissa fall kompletteras uppräkningarna med hänvisningar till nya bestämmelser. I utredningen anges att förslagen i promemorian är av mycket begränsad omfattning vad gäller inskränkningen av den kommunala självstyrelsen. Sammantaget bedömer utredningen också att effekterna för kommuner och landsting blir begränsade så att förslagen inte kräver kompensation i enlighet med den kommunala finansieringsprincipen.

Förvaltningen instämmer i utredningens förslag att de följdändringar som föreslås i befintliga lagar och förordningar är nödvändiga mot bakgrund av beslutet om ny förvaltningslag. Här kan nämnas att landstinget inte fick tillfälle att yttra sig över den utredning som låg till grund för det nya lagförslaget, SOU 2010:29 En ny förvaltningslag.

Ekonomiska konsekvenser
Det bedöms inte finnas några ekonomiska konsekvenser av beslutet.

[1] lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU), lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna (LUF), lagen (2016:1147) om upphandling av koncessioner (LUK) och lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet (LUFS).

Malin Frenning
Landstingsdirektör

Anne Rundquist
Chefsjurist

Beslutsexpediering:
Akt
Justitiedepartementet
SLL Juridik och upphandling

Godkänd av Malin Frenning, 2017-10-24

Landstingsstyrelsen

YTTRANDE
2017-12-12

LS 2017-1230

Justitiedepartementet

Yttrande över promemorian Följdändringar till ny förvaltningslag (Ds 2017:42)

Stockholms läns landsting har beretts möjlighet att yttra sig över promemorian Följdändringar till ny förvaltningslag (Ds 2017:42).

Stockholms läns landsting instämmer i utredningens förslag att de följdändringar som föreslås i befintliga lagar och förordningar är nödvändiga mot bakgrund av beslutet om ny förvaltningslag.

Stockholms läns landsting tillstyrker förlaget och har i övrigt inga synpunkter på promemorians förslag.

1 Promemorians huvudsakliga innehåll

Promemorian innehåller förslag till följdändringar i befintliga lagar och förordningar som krävs med anledning av förslaget till en ny förvaltningslag i propositionen En modern och rättssäker förvaltning – ny förvaltningslag (prop. 2016/17:180). Den nya förvaltningslagen träder enligt förslaget i propositionen i kraft den 1 juli 2018. Med anledning av det behandlas inte i denna promemoria författningar eller bestämmelser som upphör att gälla före den 1 juli 2018, såsom förordningen (2016:1368) om extraordinärt anpassningsstöd till mjölkproducenter. Inte heller behandlas författningar som har tillkommit efter utgången av juli 2017.

I den nya förvaltningslagen finns bestämmelser som helt eller delvis motsvarar bestämmelserna i den gällande förvaltningslagen. Flera föreslagna bestämmelser innehåller vissa materiella ändringar. Till exempel utvidgas tillämpningsområdet för flera av förfarandereglerna, såsom bestämmelserna om muntlig handläggning (14 §), om parters rätt att få del av uppgifter (16 och 17 §§) och om motivering av beslut (20 §), genom att den nuvarande begränsningen till myndighetsutövning tas bort. I promemorian föreslås att hänvisningar till bestämmelser i den gällande förvaltningslagen i ett antal författningar anpassas till den numreringen av paragraferna i förslaget till ny förvaltningslag.

I syfte att ytterligare stärka enskildas rättssäkerhet moderniseras reglerna i den nya förvaltningslagen där förfarandet hos förvaltningsmyndigheterna regleras mer heltäckande än i dag och vissa allmänna förvaltningsrättsliga principer som utvecklats i praxis slås fast i nya bestämmelser. För att dessa förstärkningar av rättsäkerheten för enskilda ska få största möjliga genomslag i

rättstillämpningen föreslås i promemorian att uppräkningar i olika författningar till bestämmelser i förvaltningslagen kompletteras med hänvisningar till helt nya bestämmelser som finns i den nya förvaltningslagen. Detta gäller till exempel bestämmelserna om legalitet, objektivitet och proportionalitet (nya 5 §) och om dokumentation av beslut (nya 31 §).

Dessutom lämnas några förslag till ändringar i ett antal specialförfattningar som bedöms nödvändiga med anledning främst av att tillämpningsområdet för handläggningsreglerna i den nya förvaltningslagen utvidgas på olika sätt. Det rör sig bland annat om undantag från partsinsyn och kravet på kommunikation i upphandlingsärenden och undantag från kraven på motivering av beslut och kommunikation i ärenden om betygssättning och antagning inom skolväsendet och militär utbildning.

De författningsändringar som avser hänvisningar till den nuvarande förvaltningslagens forumbestämmelse (22 a §) och kopplar till beslut om rättelse eller om information enligt personuppgiftslagen (1998:204) föreslås träda i kraft den 25 maj 2018. Övriga författningsändringar föreslås träda i kraft den 1 juli 2018.